

Ylläksen Ystävien keräämiä muisteloita Riemuliiteristä syyskuussa 2024:

RIEMULIITERI 1973

Tulimme opettajiksi Äkäslompolon koululle syyslukukauden 1973 alussa. Olimme tutustuneet muutamiin kylän asukkaisiin ja he kertoivat meille Riemuliiterin tansseista.

Olimme 24-vuotiaita, siis melko nuoria. Tuli syksyinen lauantai, siivosimme asunnon, leivoimme pullat ja lämmitimme saunan, niin kuin maalla on lauantaina tapana.

Lähdimme kävelemään Riemuliiteriin. Oli syksyinen pakkassää. Kuutamoilta. Meillä oli taskulamppu, koska kylällä ei ollut katuvaloja. Kävelimme tien vasenta reunaa, kuten liikennesäännöistä siihen aikaan olimme opettaneet. Tie oli liukas. Kävelytietä ei ollut. Auto tuli takaamme ja hurautti vasemmalta puolelta ojan kautta jokeen vanhan sillan yläpuolelle.

Autosta kömpi nuorisoa. Jonkun viinapullo oli mennyt hukkaan. Kyydissä olijat kastuivat ainakin jaloista. Kysyin, ovatko varmasti kaikki tulleet autosta pois ja ovathan kunnossa. Vai pitääkö hypätä jokeen ja ryhtyä pelastustoimiin? Minulle vakuutettiin kaiken olevan kunnossa. Nuoret olivat osittain märkinä ja ulkona oli pakkasta. Miten toimitaan? Ulkosauna oli vielä lämmin. Sinne.

Lämpimässä saunassa kysyin, kenelle ilmoitetaan. Vaihtoehtoina tällaisissa tapauksissa on ambulanssi, poliisi, taksi tai joku hakija. Menimme kuljettajan kanssa asuntoomme, missä oli koulun ainoa puhelin. Hän sanoi soittavansa kaverilleen, joka haki tanssiseurueen pois.

Menimme itse Riemuun tanssimaan ja sunnuntaina auto oli haettu pois. 50 vuotta myöhemmin kerroin tapauksen erälle kyläläiselle ja kysyin kenelleköhän soitettiin? Hän vastasi: ”Mie se olin.”

Risto Kunnari

TOIVELEVYTANSSIT

Tulin Ylläkselle 1990 safarioppaaksi. Iltaisin en keksinyt muutakaan tekemistä kämpässäni kuin lähteä tutustumaan paikallisiin tanssipaikoihin eli ravintolain tanssitarjontaan. Muutaman käyntikerran jälkeen olin keskusteluissa Ylläskartanossa asustavan vanhan ylläksenkävijän kanssa, ja valittelin hänelle pelkän tanssipaikan puuttumisesta ilman ravintolan tarjontaa juomineen. Hän kysyi olinko jo käynyt Riemuliiterissä ja kertoi millainen se oli ja missä sijaitsi. Varsinaiseksi vetonaulaksi hän sanoi keskiviikon puurotanssit. Kehotti menemään ajoissa, jos mieli saada auto parkkiin pihan alueelle.

Kävin seuraavana päivänä autolla kääntymässä paikalla ja vilkaistessani sisälle hämmästyin paikan mahtavaa tanssiparkettia. Illalla olin ohjeen mukaan paikalla hyvissä ajoissa. Sisään mentyäni ja maksettuani lipun, josta sain leiman käteeni, jäin ovisuuhun seuraamaan toimintaa. Ehkä kymmenen minuutin sisällä varmistui tunne, että olin juuri minulle sopivassa tanssipaikassa.

Sen jälkeen olin koko talven vakiokävijä Liiterillä ja tutustuin talon väkeen vähitellen.

Maanantaisin järjestettiin naisten tanssit ja eräänä maanantaina tullessani pihaan ihmettelin autojen vähyyttä. Tuntui siltä, että ne muutamat olivat henkilökunnan autoja. Menin kuitenkin sisään, mutta ennen lipun lunastusta halusin kurkistaa saliin. Se oli muuten tyhjä, vain yhdessä pöydässä istui kaksi naista ja mies.

Käännyin lähteäkseni pois ”tyhjyyden tansseista” mutta järjestysmies tönäisi minua lattian suuntaan ja sanoi: ”Talo tarjoaa, mene hakemaan tuota yksin pöydän toisella puolella istuvaa naista, nuo kaksi ovat aviopari. Hän on tullut tanssimaan ja maksanut siitä, joten hänen on saatava tanssia.”

Koska olin tullut tanssimaan, noudatin neuvoa. Tanssimme yhteen menoon useita kappaleita ja kävimme pyytämässä levyjen soittajalta kappaleita, joten meillä oli varsinaiset toivelevytanssit.

Illan aikana pihassa kävi kaksi autoa ja tiedustelija kävi katsomassa sisällä ja todettuaan paikalla oleva vain kaksi pariskuntaa samassa pöydässä he lähtivät etsimään tanssiseuraa ehkä ravintolasta.

Jatkoimme tanssimista kahdestaan toivelevyjen tahdissa, ja sain kuulla daamiltani hänen kuuluvan seurueeseen, joka majaili Ylläsjärvellä. He olivat tulleet bussilla viettämään Äkäshotelliin läksiäisiä huomisen kotimatkan vuoksi. Kylää lähestyessä hänelle oli tullut tunne, että hänen kuuluisi mennä tuttuun Riemuliiteriin. Kuljettaja oli jättänyt naisen Tunturitien risteykseen ja luvannut ottaa palatessa kyytiin klo 24. Nainen joutui siis kävelemään tanssikengissään tienhaarasta Riemuliiterille noin 1,5 km ja huomasi perillä olevansa paikalla yksin pariskunnan seurassa.

Kello 23 aikaan tanssimme saaneemme tanssia tarpeeksi. Kiitimme hyvästä musiikista ja avarasta tanssitilasta ja vein hänet autollani Äkäshotellin porraspäähän. Kiitin upeasta illasta ja tanssihetkestä sekä toivotin hyvää loppuilltaa ja kotimatkaa.

Seuraavana iltana mennessäni taas Liiterille, oli piha autoja täynnä ja väkeä tungokseen saakka. Ollessani lunastamassa lippua tuli talon isäntä Kåre luokseni ja sanoi: ”Pane kukkaro pois, pelastit eilen illalla talon maineen tanssipaikkana. Kuulut tämän jälkeen talon väkeen.” Sen jälkeen olin ”Liiterin” tansseissa jokaisena iltana aina Ylläksellä ollessa.

Ruskaoppaana toimiessani ja kylää esitellessäni vein bussin aina Riemuliiterin pihaan ja kehotin seuruetta tutustumaan illalla Riemuliiteriin ja sen upeaan tanssitilaan ja oivalliseen kahvioon.

Kalervo Virta

RIEMULLA RIEMULLE ÄKÄSLOMPOLOSSA

Riemukkaat lomaviikot sijoittuvat 1900-luvun ”viimeiselle vitoselle”. Matkalle lähdimme naisten kesken aina odotusta ja intoa täynnä. Ensin pakattiin laukkuun tanssivaatteet, ulkoiluvälineet ja sitten vasta muuta tarpeellista. Useimmin kävimme keväisin viikolla 13 ja syksyisin tutuilla ruskaviikoilla.

Riemuliiteri oli meille mieluinen paikka tanssia. Päivän liikkumisen päälle oli mukava käydä saunassa ja laittautua kohti parketin lumoja. Aina oli tarjolla hyvää tanssittavaa musiikkia tunnettujen orkestereiden esiintyessä tai levyltä soitettuna. Siihen aikaan vielä tanssittiin eri tanssilajit niiden omilla askelkuvioillaan parioitteessa. Silti tanssittajien erilaiset tanssitaidot hakivat omaa suosiotaan meidän naisten keskuudessa, ja vilske hakutilanteissa oli vauhdikasta, olipa sitten kyse miesten-, naisten- tai sekahausta.

Artistit olivat hekin lomatunnelmien ytimessä ja loivat aikuisten hauskaa välispiikeillään.

Tilana Riemuliiteri oli lämminhenkinen, hyvin ilmastoitu ja hirsinen lava, jossa tunsu fyysisen tanssin jytkeen. Kahviossa oli aina tuoretta tarjottavaa ja entäs puurotanssien puurovoisilmällä – aah niin hyvää ja taas jaksoi! Narikoilla oli oma merkityksensä. Sieltä saattoi kuulua naurua ja liikehdintää, kun pienet taskumatit kellahteli. Jännää kuin pienten lasten kepposissa.

Keväällä oli usein kovat pakkaset, mutta ei ne haitanneet Riemulle menoa. Äkäslompolon toiselta reunalta potkaistiin potkukelkoilla paksut toppavaatteet päällä. Lippuluukulta suoraan vessaan riisuutumaan kuin neitoperhoset koteloistaan. Tanssien loputtua sitten potkittiin kohti mökkiä, tosin saatoimme saada riskimpää vahvistusta jalaksille. Kerrankin mentiin vauhdilla jalankulkijoiden ohi, niin nainen sanoi miehelleen, että miksei meillä ole tuommosta menoa. Olimme kotimatalla vasta lähtökuopissa, sillä poikkesimme ennen määränpäättä hakemassa yhdeltä mökiltä makkaroita ja toiselta klapeja.

Muistoihimme on jäänyt vahvasti Riemuliiteri ilmiönä, johon liittyy tanssi-iltojen lisäksi paljon hauskoja hetkiä, huumoria ja vuosittaisia ystäviä. Niitä muistelemme aina tavatessamme.

Tangotytöt Leena ja Ritu

PARAS KOHTAAMINEN RIEMULIITERISSÄ

Oli huhtikuu 2017. Päätin lähteä viimeisen kerran Ylläkselle naisystävien kanssa hiihtämään ja tanssimaan. Olin käynyt jo useampana keväänä, mutta alkoi tuntumaan, nyt saa riittää.

Samaan aikaan Pohjois-Karjalasta lähti suht´ saman ikäinen mies kaveriporukan kanssa ensi kertaa Lapinreissulle yksin, tarkoituksenaan alkaa käymään säännöllisesti keväällä Ylläksellä. Lauantai-iltana me sitten molemmat olimme Riimuliiterissä, ja tämä mies haki minua tanssimaan, koska olin sopivan pituinen hänelle. Minä vuorostani hain häntä naistentunnilla, vaikka se oli kyllä aika vaikeaa, koska niin moni muukin oli huomannut hänen iloisen olemuksensa ja tanssitaitonsa.

Seuraavana iltana olimme taas Riimuliiterissä ja nyt sitten innostuttiin tanssimaan useampi kappale yhdessä. Kolmanneksi päiväksi tehtiin tärskyt monotansseihin, jotka epäonnistuivat, kun hän meni Pirtukirkkoon ja minä Huminaan. Mutta kyllä ne tapaamiset sitten saatiin sovittua samaan paikkaan. Pekkaniskan pojat soitti hyvää musiikkia ja heistä tuli meidän suosikkibändi.

Etelä-Suomessa tavattiin muutaman viikon päästä ja siitä se lähti. Nykyisin asumme yhdessä Etelä-Karjalassa ja yhteiset tanssit jatkuvat niin kesälavoilla kuin keväällä ja syksyllä Ylläkselläkin. Käänteentekevä reissusta on nyt seitsemän vuotta. Tänäkin poikkesimme Äkäslompoloon matkalla pohjoiseen. Harmi ettei Riimuliiteriä enää ole.

Nainen 70 v. Etelä-Karjalasta

NAAMIAISTANSSIT VUONNA 1991

Riimuliiterillä naamiaistanssit 9.4.199. Sinne olin minäkin menossa, olin tuonut mukani tarvittavat vaatteet. Keksin olla Punahilkka. Tiistai-iltana vaatteet päälle ja liiterille, pukeutuneet pääsivät ilmaiseksi sisälle. Meitä oli muitakin pukeutuneita. Kuuluisimmat olivat Urpo Leppäsen ANA ja kaksi komiaa miestä pukeutuneina šeikeiksi.

Silloin oli tapana istua pöydissä, ja tanssilattialla piti esitellä itsensä. Kun tuli minun vuoro esitellä itseni, kuvittelin olevani metsäpolulla. Hyppelin kukkakori kainalossa ja jaoin kukkasia ja pipareita yleisölle. ISOO pahaa sutta ei onneksi ollut yleisönkään joukossa.

Kilpailussa äänestettiin desipelimitarilla ja voitto osui minulle. Palkintona oli loppuviikon tanssiliput. Parasta oli, kun šeikit kantoivat minua kultatuolissa salin ympäri. Jälkeenpäin kuulin että joku mies oli huutaessaan minulle pudottanut tekohampaansa huonoin seurauksin. Liekö totta vai tarua...

Loppuillasta tuli yksi ihanimmista tanssi-illoistani. Ja mitä tämä toi tullessaan, on toinen juttu.

Paula Punahilkka

Bonusena Kalervo Virralta kaksi runoa

PUUROTANSSIT

Lapinmaassa läntisessä
tuntureiden kehystämä
on lapinkylä erikoinen
asuinpaikka aikamoinen
Yllästunturin lähellä.
Siellä oli tanssipaikka
hiihtoväen hyväksymä
tanssijoiden tarvitsema
Riemuliiteri nimeltään
valttinansa puurotanssit.
Uuttu-Kallen aloitteesta
alkoi tanssit oivalliset
hiihtoväen himoitsemat
ohrapuuron vauhdittamat.
Niihin riensi hiihtokansa
myllyhiihdon jälkihoitoon
puuron voimin tanssiakseen
parketille parhaimmalle

nauttiakseen liikunnasta
muistojensa musiikista.
Monet söivät ohrapuuron
kera keltaisen voisilmän
jotkut jopa kaksi kertaa
ohrapuuron oivallisen.
Kohta jälkeen puurohetken
palattiin taas parketille
tanssiin tuttuun rytmikkääseen
liikuntaan niin miellyttävään.
Teimme silloin aikamatkan
muistoihimme nuoruusajan,
jolloin tanssin taika veti
parketille tanssipaikkain
avaimena seurusteluun
lemmitynkin löytämiseen.

RUSKATANSSIT

Kävin ruskakarkeloissa
tanssipaikassa tutussa
Riemuliiterin lattialla
parketilla parhaimmalla.
Siellä tanssi ruskaväki
patikoinnin päätteheksi
rentouttaen kehoansa
lihaksiaan lievittäen.
Lapinlaulut herkistivät
mielen miehen kovimmankin
saivat hymyyn naisten kasvot
sanat laulun Lumiperhon
Ylläsvalssin, Rakotulten
ylistykset Lapin luonnon.

Tanssitlettiin tuttuamme
tutustuttiin tulijoihin
Lapin lumoon langenneisiin.
Mainottiin maastopolut
tuntureista tarinoitiin
mainittiinpa mystiikkakin.
Loman lopun lähetessä
luvattiin lähtiessä
tulla toki uudelleenkin
riemuun rentoon Liiterille
parketille parhaimmalle
tanssikansan kaipaamalle
Lapin laulujen pariin.

*Ylläksen
Istävät*

20 VUOTTA YLLÄKSEN PUOLESTA